

Utrikesutskottets yttrande 2024/25:UU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2024

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 20 mars 2025 att be övriga utskott att senast den 6 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2024/25:75 Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2024 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Beslutet gäller för utrikesutskottet även i fråga om riksdagsstyrelsens redogörelse 2024/25:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Utrikesutskottet har granskat den redovisade behandlingen av riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet i de fall det sammansatta utskottet behandlat ärenden som överlämnats från utrikesutskottet. Utskottet uppmärksammar att riksdagsskrivelse 2022/23:148 om Sveriges medlemskap i Nato nu anges som slutbehandlad av regeringen. Då Sverige blev medlem i Nato den 7 mars 2024, blir detta ärende från 2022/23 slutbehandlat först under 2024 och redovisat i skrivelse 2024/25:75.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

I yttrandet finns en avvikande mening (V, C, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 13 mars 2025 skrivelse 2024/25:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024. I skrivelsen redovisar regeringen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari – 31 december 2024.

Riksdagsskrivelser inom utrikesutskottets område

I skrivelsen redovisar regeringen 24 riksdagsskrivelser från riksmötena 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24 och 2024/25 om beslut med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Av riksdagsskrivelserna redovisas 17 som slutbehandlade och sju som inte slutbehandlade.

Översikt av riksdagsskrivelser

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet där behandlingen avser ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slut- behandlad	Ej slut- behandlad
2019/20:104	2019/20:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	X	
2020/21:252	2020/21:UFöU5* Internationella försvarssamarbeten	X	
2020/21:253	2020/21:UFöU5* Internationella försvarssamarbeten	X	
2020/21:358	2020/21:UU10* Verksamheten i Europeiska unionen under 2021		X
2021/22:187	2021/22:UU11* Vissa säkerhetspolitiska frågor		X
2021/22:256	2021/22:UU15* Mänskliga rättigheter		X
2022/23:148	2022/23:UU16 Sveriges medlemskap i Nato	X	
2022/23:184	2022/23:UU15* Mänskliga rättigheter		X
2022/23:247	2022/23:UU10* Verksamheten i Europeiska unionen under 2022		X

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slut-behandlad	Ej slut-behandlad
2023/24:142	2023/24:UU6 Det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd första halvåret 2023	X	
2023/24:183	2023/24:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2023	X	
2023/24:184	2023/24:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2023		X
2023/24:196	2023/24:UU17 Partnerskapsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och medlemmarna i Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillehavsområdet	X	
2023/24:197	2023/24:UU4 Nordiskt samarbete inklusive Arktis	X	
2023/24:203	2023/24:UU12 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)	X	
2023/24:236	2023/24:UU9 Strategisk exportkontroll 2023 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden	X	
2023/24:237	2023/24:UU13 Europarådet	X	
2023/24:274	2023/24:UFöU1 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater	X	
2024/25:23	2024/25:UU4 Avancerat ramavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan	X	
2024/25:38	2024/25:UU3 Sveriges internationella bistånd – uppföljning, utvärdering och rapportering	X	
2024/25:64	2024/25:UU6 Nationell säkerhetsstrategi	X	
2024/25:81	2024/25:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	X	
2024/25:104	2024/25:UFöU2 Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2025		X
2024/25:111	2024/25:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	X	

Källa: Regeringens skrivelse 2024/25:75

Ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden samt tillkännagivanden inom utrikesutskottets område*Verksamheten i Europeiska unionen under 2020, rskr. 2020/21:358*

Punkt 4 om EU:s sanktionslagstiftning mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en breddning av EU:s sanktionslagstiftning mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna (bet. 2020/21:UU10 s. 33–34). Skrivelsen redovisar vilka åtgärder som har vidtagits hittills. Regeringen har bl.a. vid flera tillfällen och på olika nivåer inom EU lyft frågan om sanktioner mot korruption. Det finns fortfarande ingen politisk enighet bland medlemsstaterna om att gå framåt med sanktioner mot korruption, och några åtgärder har därför inte kunnat vidtas under 2024. Regeringen anger att punkten inte är slutbehandlad.

Punkt 5 om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter (bet. 2020/21:UU10 s. 34). Frågan bereds fortfarande inom Regeringskansliet. Regeringen anger att punkten inte är slutbehandlad.

Vissa säkerhetspolitiska frågor, rskr. 2021/22:187

Punkt 1 om den europeiska säkerhetsordningen*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om relationerna med Ryssland (bet. 2021/22:UU11 s. 17–19). Av tillkännagivandet följer att regeringen, mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och brott mot den europeiska säkerhetsordningen, ska utarbeta ett nytt förhållningssätt gentemot Ryssland. Förutsättningarna för svensk politik gentemot Ryssland förändrades med den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina. Frågan om ett nytt svenskt förhållningssätt till Ryssland bereds inom Regeringskansliet samt har behandlats och kommer att fortsätta att behandlas inom ramen för Försvarsberedningen. Regeringen har för riksdagen redogjort för sitt förhållningssätt gentemot Ryssland bl.a. i utrikesdeklarationen den 20 mars 2024 med anledning av Sveriges medlemskap i Nato. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i utrikesdeklarationen för 2025. Regeringen avser att slutbehandla tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2026. Regeringen anger att punkten inte är slutbehandlad.

Mänskliga rättigheter i länder och regioner m.m., rskr. 2021/22:256

Punkt 3 om House of Sweden i Taipei*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att förstärka den svenska närvaron genom ett House of Sweden i Taipei (bet. 2021/22:UU15 s. 17). Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Mänskliga rättigheter, rskr. 2022/23:184

Punkt 9 om terrorlistning av Islamiska revolutionsgardet*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att skapa enighet inom EU för att lista Islamiska revolutionsgardet (IRGC) som terroristorganisation (bet. 2022/23:UU15 s. 28–29). Sverige uttryckte under 2023 i Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, Kusp, stöd för en listning och konsulterade aktivt andra EU-medlemsstater i frågan för att söka deras stöd. Sverige fortsatte under 2024 att uttrycka stöd för EU-enighet om att lista IRGC under EU:s sanktionsregim mot terrorism. Detta gjordes bl.a. vid Europeiska rådets möte i oktober, vid EU:s utrikesministermöte i april samt i olika arbetsgrupper såsom exempelvis Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) och i Ständiga representanternas kommitté (Coreper). Sverige har även aktivt konsulterat andra EU-medlemsstater i frågan för att försöka komma vidare i frågan. Regeringen anger att detta arbete fortfarande pågår.

Verksamheten i Europeiska unionen under 2022, rskr. 2022/23:247

Punkt 10 om terroristlistning av Wagnergruppen*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en terroristlistning av Wagnergruppen (bet. 2022/23:UU10 s. 73–74). Tillsammans med likasinnade medlemsstater uppmanade Sverige under 2023 rådets rättstjänst att göra en juridisk analys av om det brittiska parlamentets beslut att klassificera Wagnergruppen som en terroristorganisation kan utgöra rättslig grund för att lista gruppen under EU:s terrorismsanktioner. Sverige fortsatte under 2024 att uttrycka sitt stöd för att EU-institutionerna ska se över de rättsliga förutsättningarna att lista Wagnergruppen under EU:s terrorismsanktioner och att aktivt följa upp hur arbetet går. Sverige har även fört bilaterala samtal med Storbritannien. Frågan bereds vidare inom Regeringskansliet.

Verksamheten i Europeiska unionen under 2023, rskr. 2023/24:184

Punkt 3 om översyn av sanktionerna mot terrorism*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en översyn av EU:s sanktioner mot terrorism och en terroristlistning av Islamiska revolutionsgardet (bet. 2023/24:UU10 s. 30–31).

När det gäller den del av tillkännagivandet som rör en översyn av sanktionerna mot terrorism verkade regeringen under 2024 till stöd för en översyn av regelverket för att säkerställa att det är utformat på ett ändamålsenligt sätt utifrån dagens utmaningar. I den del av tillkännagivandet som gäller listning av Islamiska revolutionsgardet så avses detta hanteras tillsammans med tillkännagivandet om terrorlistning av Islamiska revolutionsgardet (se rskr. 2022/23:184).

Svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2025, rskr. 2024/25:104

Punkt 1 om svenskt bidrag till Natos avskräckning och försvar under 2025: Ärendet bereds i Regeringskansliet.

Slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden samt tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Budget för internationellt bistånd, rskr. 2019/20:104

Punkt 2 om statens budget inom utgiftsområde 7, c) bemyndiganden om ekonomiska åtaganden, 4: Den 12 mars 2020 och den 1 april 2021 beslutade regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken.

Regeringen har tidigare aviserat att den inte avser att ikläda staten ytterligare betalningsansvar (skr. 2022/23:75, bet. 2022/23:KU21, rskr. 2022/23:225). Regeringen bedömde dock i förra årets skrivelse (skr. 2023/24:75) att det inte kan uteslutas att det kan uppstå ett behov av att ställa ut ytterligare tillfälliga statliga garantier inom ramen för riksdagens bemyndigande.

Den 5 december 2024 beslutade regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken och anger nu punkten som slutbehandlad.

Internationella försvarssamarbeten, rskr. 2020/21:252 samt 2020/21:253

Punkt 4 om förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Sveriges säkerhetspolitiska linje. Av tillkännagivandet följer att regeringen, utifrån riksdagens tillkännagivande om en Natooption, måste säkerställa brett stöd för Sveriges säkerhetspolitik och därmed tydliggöra en förankrad svensk säkerhetspolitisk linje (bet. 2020/21:UFöU5 s. 7–9). Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli 2022 fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerade Sveriges ansökningsprotokoll. Den 7 mars 2023 beslutade regeringen propositionen Sveriges medlemskap i Nato (prop. 2022/23:74) och den 22 mars 2023 godkände riksdagen Sveriges anslutning till Nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen (bet. 2022/23:UU16, rskr. 2022/23:148). Den 7 mars 2024 blev Sverige medlem i Nato. Den 14 oktober 2024 beslutade regeringen propositionen Totalförsvaret 2025–2030 (prop. 2024/25:34). I propositionen redovisade regeringen vidtagna åtgärder med anledning av tillkännagivandet och anförde, utöver ovan nämnda åtgärder, bl.a. följande. Den 20 mars 2024 presenterade regeringen en extra

utrikesdeklaration för riksdagen som redogjorde för den nya svenska säkerhetspolitiska linjen. Den senare är genom Försvarsberedningen brett förankrad och beskrivs i beredningens rapport Allvarstid (Ds 2023:19). Den 8 juli 2024 överlämnade regeringen skrivelsen Nationell säkerhetsstrategi (skr. 2023/24:163) där regeringen redovisar inriktningen för arbetet med nationell säkerhet. I propositionen ansåg regeringen att tillkännagivandet genom de redovisade åtgärderna och det som regeringen anförde om säkerhetspolitisk inriktning i samma proposition (s. 54–57) var tillgodosett och därmed slutbehandlat.

Vissa säkerhetspolitiska frågor, rskr. 2021/22:187

Punkt 5 om tydliggörande av svensk säkerhetspolitik*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tydliggörande av svensk säkerhetspolitik (bet. 2021/22:UU11 s. 16–17). Av tillkännagivandet följer att Sveriges säkerhetspolitiska linje läggs fast av regeringen, men att regeringen har ett ansvar för att förankra den i riksdagen och att det i en parlamentarisk demokrati i längden blir ohållbart om en regerings säkerhetspolitiska linje inte har stöd i riksdagen, varför omformuleringar bör göras i samråd mellan riksdagen och regeringen (bet. 2021/22:UU11 s. 17). Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 7 mars 2024 blev Sverige medlem i Nato. Den 8 juli 2024 överlämnade regeringen skrivelsen Nationell säkerhetsstrategi (skr. 2023/24:163) där regeringen redovisar inriktningen för arbetet med nationell säkerhet. I propositionen ansåg regeringen att tillkännagivandet genom de redovisade åtgärderna och det som regeringen anförde om säkerhetspolitisk inriktning i samma proposition (s. 54–57) var tillgodosett och därmed slutbehandlat. Regeringen anger att punkten är slutbehandlad.

Punkt 13 om utredning om Sveriges insats i Afghanistan*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en utredning om Sveriges insats i Afghanistan. Av tillkännagivandet följer att Sveriges samlade insats och närvaro i Afghanistan behöver utvärderas, gärna i form av en parlamentarisk utvärdering eller kommitté (bet. 2021/22:UU11 s. 27). Den 9 juni 2022 beslutade regeringen att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté som skulle utvärdera Sveriges engagemang i Afghanistan mellan åren 2001–2021 (dir. 2022:60). Den 17 december 2024 slutredovisade kommittén sitt uppdrag (SOU 2024:92). Tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Den 13 februari 2025 beslutade regeringen att skriva av ärendet. Regeringen anger att punkten är slutbehandlad.

Sveriges medlemskap i Nato, rskr. 2022/23:148

Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli 2022 fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerade Sveriges ansökningsprotokoll. Den 7 mars 2023 beslutade regeringen propositionen

Sveriges medlemskap i Nato (prop. 2022/23:74) och den 22 mars 2023 godkände riksdagen Sveriges anslutning till Nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen (bet. 2022/23:UU16, rskr. 2022/23:148). Den 7 mars 2024 blev Sverige medlem i Nato.

Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater, rskr. 2023/24:274

Punkt 1 om avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater a): Den 27 juni 2024 beslutade regeringen att Amerikas förenta stater ska underrättas om att avtalet om försvarssamarbete mellan Konungariket Sveriges regering och Amerikas förenta staters regering kan träda i kraft. En sådan underrättelse lämnades till Amerikas förenta stater den 15 augusti 2024.

Punkt 1 om avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater b) 1–3 och punkt 2 om lagförslaget i övrigt: Den 20 juni 2024 utfärdade regeringen de lagar riksdagen antagit (SFS 535–556). Den 4 juli 2024 beslutade regeringen förordning om ikraftträdande av lagen (2024:536) om ändring i socialförsäkringsbalken (SFS 617). Den 27 juni 2024 beslutade regeringen förordningar om ikraftträdande av övriga lagar (SFS 574–594).

Budget för internationell samverkan, rskr. 2024/25:81

Punkt 1 om statens budget inom utgiftsområde 5, a) anslagen för 2025 och b) bemyndiganden om ekonomiska åtaganden: Den 12 december 2024 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2025 i fråga om anslagen 1:1 Avgifter till internationella organisationer, 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och 1:5 Utrikes- och säkerhetspolitiskt strategiska insatser inom utgiftsområde 5 samt i fråga om Inspektionen för strategiska produkter. Den 19 december 2024 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2025 i fråga om Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och Svenska institutet.

Budget för internationellt bistånd, rskr. 2024/25:111

Punkt 2 om statens budget inom utgiftsområde 7, a) anslagen för 2025 och b) bemyndiganden om ekonomiska åtaganden: Den 19 december 2024 beslutade regeringen regleringsbrev för budgetåret 2025 i fråga om anslagen 1:1 och 1:6 inom utgiftsområde 7, samt i fråga om Nordiska Afrikainstitutet, Folke Bernadotteakademin och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Riksdagsstyrelsen ska årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder styrelsen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats

till styrelsen (tilläggsbestämmelse 9.17.3 riksdagsordningen). Riksdagsstyrelsen lämnade den 19 februari 2025 redogörelse 2024/25:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari–31 december 2024. Redogörelsen innehåller två riksdagsskrivelser med anledning av utrikesutskottets betänkanden:

- Riksdagsskrivelse 2023/24:199 avser riksdagens beslut enligt betänkande 2023/24:UU16 Interparlamentariska unionen (IPU). I betänkandet behandlas riksdagsstyrelsens redogörelse 2023/24:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2023. Riksdagen beslutade den 22 maj 2024 att lägga redogörelsen till handlingarna. Enligt riksdagsstyrelsen är riksdagsskrivelse 2023/24:199 därmed att betrakta som slutbehandlad.
- Riksdagsskrivelse 2024/25:112 innehåller riksdagens beslut enligt betänkande 2024/25:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. I betänkandet behandlas regeringens budgetproposition 2023/24:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Förslagspunkt 2 om statens budget inom utgiftsområde 7, a) anslagen för 2025: Riksdagsstyrelsen beslutade den 11 december 2024 om anslagsdirektiv för budgetåret 2025 för Riksrevisionen och när det gäller a) *anslagen för 2025* i fråga om Riksrevisionen anslaget 1:5 Riksrevisionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet värdesätter regeringens skrivelse 2024/25:75 och riksdagsstyrelsens redogörelse 2024/25:RS4 som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som har fattats på förslag av utskottet. Detsamma gäller regleringsbreven och ändringar av dem – inte minst för riksdagens förståelse för hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för anslagen och hur anslagens villkor fullföljs. Tillsammans har regeringens skrivelse, riksdagsstyrelsens redogörelse, regleringsbreven och ändringar av dem således utgjort underlaget för utskottets yttrande. Uppföljningen är av naturliga skäl övergripande och till stor del inriktad på den formella handläggningen. Som sådan ger den en plattform för senare ställningstaganden till urval av fattade beslut för mer detaljerade genomgångar av genomförandet och inte minst utvärderingar av resultaten. Behandlingen av skrivelsen och redogörelsen ger också tillfälle att stämma av regeringens och riksdagsstyrelsens uppfattningar om i vilken mån tillkännagivanden har tillgodosetts och riksdagsskrivelser slutbehandlats. Även en slutsats att utskottet delar de redovisade uppfattningarna är i det sammanhanget viktig information.

När det gäller riksdagsskrivelse 2019/20:104 punkt 2 om statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken, där regeringen den 5 december 2024 beslutade att ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken

anger regeringen nu punkten som slutbehandlad. Utskottet finner det problematiskt att de statliga garantierna löper flera år framåt i tiden. Det är i detta sammanhang inte tydligt för utskottet vad det är som gör att frågan är slutbehandlad och utskottet efterfrågar ökad tydlighet från regeringen i återgivningen till riksdagen.

När det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:252 punkt 4 om förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje, där riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Sveriges säkerhetspolitiska linje, noterar utskottet regeringens redogörelse för hanteringen av frågan samt att regeringen nu anser tillkännagivandet som slutbehandlat. Utskottet vill här uppmärksamma regeringen på att det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2024/25:UFöU1 Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2025–2030, där det sammansatta utskottet behandlar proposition 2024/25:34, saknas i regeringens redogörelse.

I frågan om riksdagsskrivelse 2021/22:256 punkt 3, där riksdagen i betänkande 2021/22:UU15 s. 17 har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att förstärka svensk närvaro genom ett House of Sweden i Taipei noterar utskottet att frågan bereds inom Regeringskansliet samt att punkten inte är slutbehandlad. Utskottet noterar vidare att närvaron i Taipei kommer att förstärkas samt att förstärkningen hittills har inrättats och kommer att tillsättas senare under 2025.

När det gäller riksdagsskrivelse 2022/23:184 punkt 9 om terrorlistning av Islamiska revolutionsgardet, redogör regeringen för hur frågan har drivits i EU för att skapa enighet för att lista Islamiska revolutionsgardet (IRGC) som terroristorganisation. Regeringen anger vidare att arbetet fortfarande pågår. Utskottet instämmer i att frågan inte är slutbehandlad och ser fram emot ytterligare ansträngningar från regeringens sida. Detsamma gäller för riksdagsskrivelse 2022/23:246 punkt 10 om terrorlistning av Wagnergruppen.

Utskottet noterar att riksdagsskrivelse 2023/24:196 samt 2024/25:23 är avtal som ratificerats efter proposition och betänkande i riksdagen som voterats och därefter ratificerats av regeringen.

Utskottet uppmärksammar vidare att ett antal riksdagsskrivelser gäller verksamhetsberättelser, resultatredovisningar eller motsvarande som inte motiverat tillkännagivanden utan enbart lagts till handlingarna av riksdagens kammare.

Utskottet noterar vidare, när det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:289 som ligger under justitieutskottets område, att punkt 44 om avtal om rättslig hjälp i brottmål, där riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att avsluta Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong (betänkande 2020/21:JuU25 s. 95 f.), att regeringen anser ärendet slutbehandlat i och med att regeringen i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.7 s. 47) bedömde att det inte fanns anledning att vidta den åtgärd som följer av tillkännagivandet. Utskottet konstaterar att justitieutskottet, i betänkande 2024/25:JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet, inte har något att invända när det gäller regeringens redovisning av de olika tillkännagivandena.

Utrikesutskottet konstaterar vidare att yrkanden om frågan behandlats i utskottets betänkande 2024/25:UU7 Internationella relationer och att utskottet däri inte hade något att invända mot regeringens bedömning om att tillkännagivandet anges som slutbehandlat.

Utskottet uppmärksammar slutligen att riksdagsskrivelse 2022/23:148 om Sveriges medlemskap i Nato nu anges som slutbehandlad av regeringen. Då Sverige blev medlem i Nato den 7 mars 2024, blev detta ärende från 2022/23 slutbehandlat först under 2024 och redovisat i skrivelse 2024/25:75.

Utskottet redovisar i sitt yttrande ett antal iakttagelser som genomgången av skrivelsen och redogörelsen har gett upphov till. Med utskottets bedömningar och iakttagelser i detta yttrande förordar utrikesutskottet att konstitutionsutskottet föreslår att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Stockholm den 6 maj 2025

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S), Joar Forssell (L), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Bertsson (KD), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Johan Büser (S), Katarina Tolgfors (M), Rasmus Giertz (SD), Anna Lasses (C) och Fredrik Saweståhl (M).

Avvikande mening

(V, C, MP)

Håkan Svenneling (V), Jacob Risberg (MP) och Anna Lasses (C) anför:

Av regeringens skrivelse 2024/25:75 framgår att tillkännagivandet från riksmötet 2020/21 om att avsluta Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong (bet. 2021:JuU25 s. 95f) anses slutbehandlat mot bakgrund av den utredning som Justitiedepartementet gjort. Av skrivelse 75 framgår att regeringen inhämtat upplysningar från bl.a. Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Polismyndigheten har ingen uppgift om att det använts sedan 2018, Åklagarmyndigheten säger att det använts och i något fall hjälp hänvisats till Kina och även rört t.ex. korruptionsärenden och grova narkotikabrott, Ekobrottsmyndigheten har begärt information om grova skattebrott och bokföringsbrott. Som konstateras så innebär inte ett uppsagt avtal ett hinder för fortsatt samarbete.

Frågan om ett särskilt avtal om rättslig hjälp i brottmål med just Hongkong hade sin grund i den utrikespolitiska viljan att bekräfta Hongkongs särskilda ställning i Kina och bekräfta ett-Kina-två-system-politiken. Frågan om uppsägning av detta avtal är också utrikespolitisk eftersom Kina genom sin nya lagstiftning och genom CCP:s beslut avskaffat den politiska och juridiska särställning som Hongkong haft. Därmed har motivet för ett särskilt avtal med Hongkong upphört. Det finns inte skäl för Sverige att markera en särställning som regionen inte längre har i Kina.

I fråga om det utskottet anför om riksdagsskrivelse 2020/21:289 punkt 44 anser vi mot denna bakgrund inte att detta tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat utan att avtalet ska sägas upp.